

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING 1 (61) Datum Beteckning 2013-09-16 Hall 4:1, Snäckstavig
3:110 Sonja Grauwald Boman, 08-404 10 31 Er beteckning sonja.grauwald.boman@svevia.se 2013:68

BERGTÄKT

**INOM FASTIGHETERNA HALL 4:1 I SÖDERTÄLJE
KOMMUN SAMT SNÄCKSTAVIK 3:110 I BOTKYRKA
KOMMUN**

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING 2 3

ICKE TEKNISK SAMMANFATTNING – ALLMÄN BEDÖMNING

Inledning

På fastigheten Hall 4:1 i Södertälje kommun samt Snäckstavik 3:110 i Botkyrka kommun, Stockholms län, planerar Svevia AB att etablera en bergtäkt för att långsiktigt kunna försörja Södertälje och södra Stockholmsområdet med ballastmaterial. Verksamheten är en miljöfarlig verksamhet som kräver tillstånd enligt Miljöbalkens kapitel 9. Svevia ansöker genom dessa handlingar om tillstånd för uttag av 10 miljoner ton berg med ett maximalt uttag om 600 000 ton per år. Normal årsproduktion uppgår till ca 300 000 ton. Ansökan avser en tillståndsperiod som i första hand gäller tillsvidare, dvs. ett tidsobegränsat tillstånd, och i andra hand en tillståndstid om 25 år.

Ansökan inkluderar även möjlig tillverkning av asfalt samt mottagning, hantering och återanvändning av frästa och rivna asfaltmassor inom täktens verksamhetsområde. Ansökan innefattar även mottagning av rena jord- och schaktmassor samt morän samt hantering och återanvändning av betong, tegel m.m.

Den planerade täkten är lokaliserad ca 4,5 km sydost om Södertälje på östra sidan om Hallsfjärden, ca 2,8 km söder om Hall. Området ligger skyddat i ett större sammanhängande skogsområde.

Figur 1: Översiktskartor där täkten markerats med blå markering. 4

Den planerade verksamheten har presenterats vid informationsutskick samt genom utökat samråd. I bergtäkten kan krossprodukter produceras, som minskar förbrukningen av naturgrus. Detta är en strävan från företaget att uppfylla önskemål och krav från myndigheters rekommendationer för hushållning av det ändliga naturgrusmaterialet. Materialets kvalitet gör det också användbart för olika intressen och täkten kommer att bli en viktig resurs för branschen.

Enligt gällande översiktsplaner finns inga särskilda bestämmelser för området.

Denna sammanfattning syftar till att möjliggöra en samlad bedömning av verksamhetens effekter på människors hälsa och miljön.

Verksamheten

Täktverksamheten kan delas upp i delmomenten brytning av berg, förädling genom krossning och sortering samt transport av ballastmaterialprodukter från området. Det första som sker är att ovanliggande vegetation och jordtäckning avbanas. Därefter loss hålls materialet genom borrhning och sprängning. Brytning kommer att ske i täkten med bildande av en kant (pall). Förädlingen innebär att materialet krossas i flera steg och siktas (sorteras) upp i olika fraktioner. Materialet läggs därefter i upplag i väntan på transport från täktområdet. Transporterna till och från området sker med lastbilar. Inerta jord- och schaktmassor planeras att tas emot och nyttjas för byggande av exempelvis ytor och vallar samt till efterbehandling (återställning) av täktområdet. Tillrinnande ytvatten kommer att samlas i en sedimentationsbassäng för bergtäkten. Därefter leds det till recipient (mottagande vattendrag). Tillverkning av asfaltmassa kan också ske i täkten.

Täkten har ett mycket fördelaktigt läge, arbetstid för verksamhet i täkten kommer att huvudsakligen vara måndag-fredag kl. 07-22, med undantag för vissa verksamheter.

Alternativ

Vid planeringen av en ny täktlokalisering har Svevia initialt utgått från att hela Storstockholm är ett möjligt område till att bedriva täkt. Som ett avgränsnings-verktyg i lokaliseringsarbetet har en GIS-applikation (geografiska informationssystem) använts. Syftet med lokaliseringsarbetet har varit att finna den plats som uppfyller ändamålen med minsta intrång på människors hälsa och miljön vilket nyttiggörande av berg skäligen bidrar till. Ett flertal områden detaljkarterades och materialprovades. I ansökningsförfarandet har huvudalternativet Hall valts ut samt att ytterligare tre st. alternativa lokaliseringar redovisas.

En lokaliseringsöversyn har även utförts utifrån befintliga täkter och deras läge.

I denna MKB jämförs konsekvenserna för människors hälsa och miljön av bergtäkt enligt ansökan med konsekvenserna om täkten inte kommer till stånd, det så kallade nollalternativet. Vid ett nollalternativ kommer ingen fortsatt verksamhet till stånd vid 5

Hall och södra delen av Stockholm kommer fortsatt att försörjas med bergmaterial från befintliga bergtäkter. Längre materialtransporter och risker för buller på allmänt vägnät kommer då att bli några av konsekvenserna.

Konsekvenser och bedömning

Mark och landskapsbild

Den planerade bergtäkten utgörs av tre markerade bergsrygggar beväxna med gles tall- och granskog samt björk. Bergsryggarna utgör ett ca 1 000 m långt, omkring 100 m brett och upp till 30 m högt område. Terrängen i täktens omgivning är relativt kuperad. Täkten ligger längs en skogsbilväg och är inte synlig för kringboende. Markanvändningen inom det planerade täktområdet utgörs av skogsproduktion.

Täktverksamhet innebär att mark tas i anspråk och att landskapet förändras. Brytningen vid full indrift i berget kommer dock att ske i skydd av kringliggande slänter och kommer därmed att vara tämligen dold för exponering i landskapet. Efter avslutad brytning kommer täktområdet att efterbehandlas till ett avsläntat område som ansluter till omgivande markyta. Den ansökta verksamheten bedöms medföra en påtaglig lokal påverkan på landskapet. Påverkan på landskapsbilden i sin helhet bedöms bli måttlig då insynen från skogsbilvägen kommer att begränsas genom vallar. Nollalternativet innebär sannolikt att området fortsätter att utnyttjas för skogsproduktion med måttlig tillväxt.

Naturmiljö

Naturtypen i ansökt verksamhetsområde utgörs främst av en gran- och talldominerad produktionsskog och berör inte några områden utpekade som värdefulla naturmiljöer. I täktens omgivning finns inga höga utpekade naturvärden. Inom de partier som direkt berörs av brytningen kommer de befintliga biotoperna att försvinna. Denna påverkan blir bestående genom att ett avsläntat område kommer att skapas efter brytningen. Påverkan på kringliggande naturmiljöer genom t ex damning, förändring av vattenförhållanden och emissioner från trafik bedöms som liten. Inom täktområdet finns inga rödlistade arter noterade och omgivningspåverkan bedöms inte påverka kringliggande naturmiljöintressen på något betydande sätt. Täkten befaras därmed inte försämra livsbetingelserna för någon djur- eller växtart.

Vid ansökt verksamhet bedöms påverkan på naturmiljön inom själva verksamhetsområdet att bli stor då befintliga biotoper försvinner och ersätts av det framtida avjämnade området som ansluter mot omgivande mark. Detta bedöms på sikt innebära en positiv påverkan på naturmiljöintressena då det framtida landskapet sannolikt gynnar den biologiska mångfalden. Den ansökta verksamhetens påverkan på naturmiljövärden, både inom täktområdet och i omgivningen, bedöms vara av måttlig betydelse.

Friluftsliv

Täktverksamheten bedöms innebära en liten negativ påverkan på friluftslivet till följd av buller från verksamheten samt att tillgängligheten till området försvinner under verksamhetstiden.

Bedömningen bygger på att täkten berör skogsmark av liten 6

betydelse för rörligt friluftsliv samt att bullerspridningen till omgivande områden, i den mån de nyttjas för idkande av rörligt friluftsliv, kommer att bli måttlig.

Kulturmiljö

Täktområdet berör inga fornlämningar eller andra kulturmiljöintressen och bedöms därför inte påverka kulturmiljön.

Luft

Verksamheten i tälkten påverkar luften genom avgasutsläpp från maskinparken och genom trafik till och från området. Luften kan även påverkas av damning från arbets- och transporttytor under torrperioder. Konsekvenserna av avgasutsläppen är många, bl.a. bidrar de till försurning, växthuseffekten och skada för människors hälsa. Det totala bidraget av avgaser från ansökt verksamhet bedöms endast medföra en obetydlig belastning på miljön. Vad avser damning bedöms påverkan lokalt (dvs. inom tälktområdet) vara skönjbar under torrperioder. Utanför tälkten bedöms damningen endast vara marginell och kringboende bedöms inte påverkas av ökad damning då avståndet är långt samt under förutsättning att tillräckliga skyddsåtgärder vidtages för att bekämpa damningen.

Buller

Verksamheten ger upphov till buller i omgivningen. Bullerspridning till omgivningen vid samtliga verksamheter i tälkten har bedömts och åskådliggjorts i MKB:n under rubriken "buller". För alla bostäder i samtliga väderstreck klaras normalt föreskrivna riktvärden för buller vid av Svevia ansökta arbetstider.

Vatten

Påverkan på yt- och grundvatten till följd av verksamheten bedöms vara av marginell karaktär och inget statusklassificerat ytvatten bedöms att påverkas av tälktverksamheten. Ytvatten som inte infiltrerar i marken kommer passera en sedimentationsbassäng innan det leds vidare mot recipient via befintliga diken. Det maximala påverkansområdet blir lokalt och omfattar i huvudsak själva tälkten. Inga enskilda brunnar bedöms kunna påverkas. Genom att skyddsåtgärder vidtas, t ex vid förvaring och hantering av diesel samt att utgående vatten passerar sedimenteringsbassäng för bergdelen kan utgående vatten från tälkten hålla så god kvalitet att recipienten inte kommer att påverkas negativt. Svevia anser att den utredning som presenterats visar att verksamheten varken skadar allmänna eller enskilda intressen.

Trafik

Transporter planeras dels inom tälkten med lastfordon samt med lastbilar för in- och uttransporter. Dessa fordon alstrar dels buller, ger avgasutsläpp och medför olycksrisker för personal i tälkten. Trafiken leds direkt från tälkten norrut längs den enskilda in- och utfartsvägen för att nå den allmänna vägen 225 (Södertälje-Vårsta). Vid produktion under ett normalt år, ca 300 000 ton, beräknas antalet transporter bli ca 35 st. per dygn. Detta beräknat på ca 250 arbetsdagar. Transporter kommer företrädevis att ske mån-fre kl. 06-22 men andra tider kan komma på fråga. En ökning av den tunga trafiken orsakar en förhöjd olycksrisk och kan upplevas som störande bl.a. med avseende på buller och damning. Vad avser den ekvivalenta 7

bullersituationen bedöms dock påverka för boende längs väg 225 som obetydlig. Olycksrisken bedöms öka men endast i mindre omfattning.

Energiförsörjning och avfall

I verksamheten förbrukas diesel. Sammantaget bedöms förbrukningen av energi endast vara av liten betydelse ur resurssynpunkt och också stå i rimlig proportion till verksamhetens storlek. Avfallsproduktionen inom täktområdet bedöms bli liten och mängden bedöms stå i rimlig proportion till produktionens storlek. Sammanfattningsvis bedöms hanteringen av avfall uppfylla kraven på god resurshushållning och möjligheterna till återanvändning och återvinning. Hanteringen som sådan bedöms endast medföra en obetydlig miljöpåverkan.

Säkerhetsaspekter

Ras och fall kan leda till såväl personskador som materiella skador. Ras och fall kan även innefatta skador på djur. Området kommer att kringgärdas av stängsel och risken bedöms därför vara låg/måttlig för fallolyckor. Oljespill kan leda till förorening av mark och vatten. Bolaget kommer att vidta skyddsåtgärder för att begränsa olycksriskerna. Påverkan på människors säkerhet bedöms därmed som mycket liten till följd av verksamheten.

Samlad bedömning

Sammantaget bedöms den ansökta verksamheten ur ett lokalt perspektiv (d.v.s. inom verksamhetsområdet) medföra acceptabel påverkan på mark- och landskapsbild, grundvatten, naturmiljön och buller. Verksamheten bedrivs relativt skyddat från exponering i landskapet och med de skyddsåtgärder som vidtas bedöms påverkan på omgivande miljöer sammantaget som liten. Påverkan på människor som bor och vistas i omgivningen bedöms bli acceptabel och vedertagna riktvärden för branschen avseende buller, vibrationer och luftstötvtåg kan innehållas vid kringliggande bostäder. Verksamheten är betydelsefull för södra Storstockholms materialförsörjning och en tillåten verksamhet innebär att täkten kan försörja sin närregion i ett långt perspektiv. Verksamheten strider inte mot kommunala planer, bestämmelser för hushållning med mark och vatten eller någon miljö kvalitetsnorm.

Täktens läge, kvaliteten på materialet, behov samt transportavstånd till avsättningsområdet gör att täkten kan anses som ekonomiskt samt miljömässigt försvarbar. 8

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

B.1 ALLMÄN BESKRIVNING 10

1.1 Bakgrund 10

1.2 Sökande 10

1.3 Äganderättsförhållanden 11

1.4 Samråd 11

1.4.1 Samråd med särskilt berörda 11

1.4.2 Samråd med utökad krets 11

1.4.3 Myndighetssamråd 2010 12

1.4.4 Myndighetssamråd 2013 13

1.4.5 Yttranden 14

1.4.6 Bolagets beaktande och bemötande av synpunkter 16

B.2 OMRÅDESBESKRIVNING 19

2.1 Tåktens läge 19

2.2 Bebyggelse i tåktens närområde 19

2.3 Påverkan på landskapsbilden och insyn 20

2.4 Vattendrag och sjöar 21

2.5 Planförhållanden 21

2.5 Alternativa placeringar – Motiv 22

2.5.1 Alternativ 0 23

2.5.2 Alternativ 1 23

2.5.3 Alternativ 2 24

2.5.4 Alternativ 3 295

2.5.5 Avvägning av alternativa lokaliseringar 296

2.6 Samhällets utveckling och miljömål 27

2.7 Miljökvalitetsnormer (MKN) 28

2.7.1 Miljökvalitetsnormer för luft 29

2.7.2 Miljökvalitetsnormer för grund- och ytvatten 29

2.7.3. Miljökvalitetsnormer för fisk- och musselvatten 30

2.7.4. Miljökvalitetsnormer för buller 30

B.3 BESKRIVNING AV TÅKTOMRÅDET 31

3.1 Naturbeskrivning, fauna och flora 31

3.2 Fornlämningar 33

3.3 Geologi - Bergkvalité 35

3.4 Hydrologi - Grundvatten 35

3.5 Radioaktivitet 40 9

B.4 PRODUKTION, UTFORMNING, TIDER 40

4.1 Planutformning - Etappindelning 40

4.2 Efterbehandling 40

4.3 Arbetstider 41

B.5 VERKSAMHETENS KONSEKVENSER 42

5.1 Inledning, förväntad påverkan 42

5.2 Berört område–besiktning–information 43

5.3 Sprängningarnas omfattning 44

5.4 Vibrationer, luftstötter och stenkast 44

5.5 Buller 44

5.6 Luft, damm 47

5.7 Vatten 49

5.8 Kemikalier, petroleumprodukter, tankning m.m. 50

5.9 Mark, rekreation, jakt och fiske, jord- och skogsbruk 51

5.10 El-, tele- och vattenledningar samt mast 52

5.11 Täkttillredning 52

5.12 Utlastning/interna transporter 53

5.13 Transporter till och från täkten 53

5.14 Krossning, sortering och upplag 55

5.15 Säkerhetsfrågor 55

5.16 Införsel av rena jord-, morän- och schaktmassor 56

5.17 Mottagning, hantering och återanvändning av fräs- och rivasfalt 57

5.18 Mottagning, hantering och återvinning av betong, tegel, matjord m.m. 57

5.19 Avfallshantering 58

5.20 Utvinningsavfallsdirektivet 58

B.6 KARTMATERIAL 59

6.1 Grundkarta, Befintliga förhållanden M1 59

6.2 Exploateringsplan M2 59

6.3 Efterbehandlingsplan M3 59

B.7 SAMLAD BEDÖMNING 60 10

B.1 ALLMÄN BESKRIVNING

1.1 Bakgrund

Svevia söker tillstånd till ny täkt av berg, enligt 9 kap miljöbalken, inom del av fastigheterna Hall 4:1 i Södertälje kommun samt Snäckstavik 3:110 i Botkyrka kommun. Platsen är lokaliserad ca 4,5 km sydost om Södertälje på östra sidan om Hallfjärden, ca 2,8 km söder om Hall. Täktområdet utgörs av 3 st. bergsryggar som ligger i ett större sammanhängande skogsområde.

Ansökan avser ett uttag om 10 miljoner ton berg under ett tidsobegränsat tillstånd samt uppställning inom täktområdet av kross- och sorteringsverk samt vid behov asfaltverk.

Årsproduktionen av ballastmaterial beräknas uppgå till mellan 0-600 000 ton per år varvid en normalproduktion antas till ca 300 000 ton samt en maxproduktion till högst 600 000 ton. Inom området kan även riven eller fräst asfalt hanteras och återanvändas samt att införsel av rena jord- och schaktmassor samt morän kan komma att ske. Mottagning, hantering och återanvändning kan även ske av betong, tegel m.m.

Enligt Miljöbalken kap 6 § 1 ska ansökan innehålla en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Miljöbalken betonar vikten av att sökanden redovisar och beskriver konsekvenserna av den planerade verksamheten. Miljökonsekvensbeskrivningen ska identifiera, beskriva och ge underlag för en samlad bedömning av en planerad verksamhets direkta och indirekta effekter på natur- och kulturmiljön, hälsan samt hushållning med mark, vatten och annan resurshushållning. Svevia har utarbetat en miljökonsekvensbeskrivning för en ny planerad täktetablering på fastigheten Hall 4:1 i Södertälje kommun samt Snäckstavik 3:110 i Botkyrka kommun.

1.2 Sökande

Sökande är: Svevia AB, org.nr 556768-9848

Box 4018

171 04 Solna

Kontaktperson: Sonja Grauwald Boman, Råvaruansvarig

Tfn: 08-404 10 31

sonja.grauwald.boman@svevia.se

Täktansvarig: Morgan Johansson, Platschef

Tfn: 070-687 50 96

morgan.johansson@svevia.se

Fastighet: Hall 4:1 i Södertälje kommun

Snäckstavik 3:110 i Botkyrka kommun 11

1.3 Äganderättsförhållanden

Täkten berör fastigheten Hall 4:1, Södertälje kommun vilken ägs av Mats Ruhne, Falugatan 10, 113 32 Stockholm. Fastigheten Snäckstavik 3:110 i Botkyrka kommun ägs av Skogsbolaget Snäckstavik AB, Bruksgården, 647 51 Åkers Styckebruk. Nyttjanderättsavtal innehas med ovan angivna markägare. För nyttjande av enskild väg innehas ett vägavtal med Kungsdalens Samfällighetsförening.

1.4 Samråd

Inför ansökan har samråd med särskilt berörda genomförts skriftligt med en beskrivning av planerad verksamhet, omfattning och förutsedda störningar. Därefter har utökat samråd skett via annonsering i lokalpress. Myndighetssamråd har skett med Länsstyrelsen samt Södertälje och Botkyrka kommun. Samtliga samrådshandlingar och yttrande återfinns i bilaga.

1.4.1 Samråd med särskilt berörda

Följande myndigheter/personer har erhållit skriftlig information 2013-02-07 (med senaste svarsdatum 2013-03-20) och betraktats som särskilt berörda av täktverksamheten:

- Länsstyrelsen i Stockholms Län
- Södertälje kommun, Miljökontoret
- Botkyrka kommun, Miljökontoret
- Markägare till Södertälje Hall 4:1, Mats Ruhne
- Markägare till Botkyrka Snäckstavik 3:110, Skogsbolaget Snäckstavik AB
- Svenska Kraftnät
- Vattenfall
- Tele2 Sverige AB
- Trafikverket
- Kringboende på ett avstånd av 1 km från verksamhetsområdet
- Hall-Kungsdalens samfällighetsförening
- Kungsdalens Stugförening
- Naturskyddsföreningen i Botkyrka-Salem
- Naturskyddsföreningen i Södertälje-Nykvärn
- Skogsstyrelsen (utskick 2013-03-28)

1.4.2 Samråd med utökad krets

Boende på ett större avstånd än 1 km har informerats om den planerade verksamheten genom annonsering i lokalpressen. Annonsering har skett i följande tidningar, Dagens Nyheter 2013-02-14, Länstidningen Södertälje 2013-02-14 samt Mitt i Botkyrka-Salem 2013-02-19. Annonsens utformning visas nedan: 12

MILJÖINFORMATION - SAMRÅD BERGTÄKT

Svevia avser ansöka om tillstånd för ny bergtäkt inom fastigheterna Hall 4:1 i Södertälje kommun samt Snäckstavik 3:110 i Botkyrka kommun, Stockholms län

Den planerade täkten är lokaliserad ca 4,5 km sydost om Södertälje på östra sidan om Hallsfjärden, ca 2,8 km söder om Hall. Närmaste enskilda fastigheter ligger i Kungsdalen på ett avstånd av knappt 1 km från planerat täktområde. Ansökan omfattar en volym av 10 miljoner ton berg i ett tillstånd som gäller tills vidare, täkten avgränsas istället av sökt täktområde.

Planerad verksamhet kommer att bestå av avbaning, borrhning, sprängning, krossning/sortering, skutknackning, asfalttillverkning, upplagshantering samt transporter till och från täkten. Införsel av rena jord- och schaktmassor samt morän kan komma ske till täkten och delar av denna kan användas vid efterbehandling av täkten. Hantering och återanvändning av betong, tegel och asfaltgranulat m.m. kan också komma att ske inom täkten.

Verksamhetens omfattning innebär att samråd ska hållas med Länsstyrelsen i Stockholms län och enskilt berörda samt även med övriga myndigheter, de kommuner, den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda.

För att få information och kartunderlag kring den planerade verksamheten samt lämna synpunkter på densamma kan kontakt tas med:

Svevia AB

Box 4018

171 04 Solna

Sonja Grauwald Boman, 08-404 10 31

sonja.grauwald.boman@svevia.se

Eventuella synpunkter önskas snarast, dock **senast den 20 mars 2013**.

1.4.3 Myndighetssamråd 2010

Länsstyrelsen i Stockholms län samt Botkyrka och Södertälje kommun har haft samråd i fält 2010-09-13, se bilaga för minnesanteckningar. Det planerade huvudalternativet och alternativa lokaliseringar besöktes samt fritidshusområdet vid Kungsdalen. Under mötet diskuterades täktplaceringen och hur Svevia går tillväga vid val av plats. Ett GIS-verktyg används där parametrar som berggrundskartan, avstånd till närboende, avstånd till avsättningsområde, riksintressen, redan etablerade täkter m.m. spelar en avgörande roll. Efter detta moment sker en grundlig geologisk utredning gällande kvalitet. Även alternativa lokaliseringar diskuterades. Täckens planerade volymer diskuterades och vilka arbetsmoment som ska ingå i ansökan. Vad gäller arbetstider hade Länsstyrelsen synpunkter på att borrhning, sprängning och skutknackning borde begränsas till att endast utföras 07-18 vardagar. Transportvägen diskuterades och Svevia menade att om verksamheten kommer till stånd måste vägen förstärkas och breddas, alternativt fler mötesplatser anläggas. 13

Södertälje kommun berättade att det inom området inte fanns några kända biologiska intressen. Omfattande utredningar gjordes under 1990-talet, då Södertörns flygplats planerades till området. Man bedömde därmed att ingen ytterligare biologisk inventering var nödvändig.

Vad gäller kulturminnen är området inventerat och i närheten av det planerade täktläget finns flera kulturminnesmarkeringar. Det är av vikt att kulturvårdsavdelningen på Länsstyrelsen involveras i ett tidigt skede.

Vad gäller en av de alternativa lokaliseringarna informerar Södertälje kommun om att det i anslutning till området finns en rödlistad Skogsgrynssnäcka.

1.4.4 Myndighetssamråd 2013

Länsstyrelsen i Stockholms län samt Botkyrka och Södertälje kommun har haft ytterligare ett samråd 2013-03-26, se bilaga för detaljerade minnesanteckningar. Svevia redovisade uppgifter kring den planerade verksamheten vad gäller ansökt volym, tillståndstid, arbetsmoment, övriga verksamheter och dess SNI-koder. Kartor visades hur kringboende är lokaliserade och vilka planbestämmelser som finns i området. En genomgång gjordes även av vilka motstående intressen som finns på ett stort avstånd från planerat täktområde vad gäller kulturmiljö och andra naturvårdsintressen. Vattenfrågan belystes och vattendelare samt registrerade brunnar visades. Svevia berättade hur genomfört samråd gått till och vilka yttranden och synpunkter som inkommit.

Efterföljande diskussioner berörde frågan om varför Svevia planerar för en långsiktig etablering. Diskussioner skedde även om vilka SNI-koder som är lämpliga att lyfta in i ansökan och vad Svevia bör ha i åtanke vid hanterandet av införda produkter. Ett resonemang skedde kring ett tillstånd som gäller tillsvidare. Svevia meddelade att det finns sådana tillstånd, men att det förutsätter en detaljerad täktplan samt en god lokalisering. Frågan om alternativ lokalisering togs också upp. Svevia har redan under år 2010 redovisat alternativa lokaliseringar. Svevia visade även sitt GIS-baserade verktyg för att illustrera hur bolaget arbetar med sådana frågor. I tittskåpet finns en mängd olika lager som kan byggas upp för att se och bedöma potentiella täktlägen. Vid genomfört samråd under år 2010 ansåg Södertälje kommun att ingen ytterligare naturinventering behövde genomföras i området, då inventeringar gjorts vid planerna att anlägga en flygplats i området. Nu anser Södertälje kommun och Länsstyrelsen att det är värdefullt för den fortsatta processen att göra en översiktlig naturinventering av området. Länsstyrelsen upplyste även Svevia om att det finns naturvärden i form av sumpskog söder om planerat täktområde. Både kommun, Länsstyrelsen och Svevia menar att det är viktigt att ta fram en bullerberäkning. Södertälje kommun ansåg att bullersituationen måste klargöras i riktning mot Pershagen och naturreservatet Öbacken-Bränninge. Vad gäller buller redovisar Länsstyrelsen även en karta från RUFs med ett inritat ”Tyst område”. Det diskuterades även att bullret kan vara något högre under etableringsfasen då bullerskydd och upplagshögar inte finns att tillgå. Det kan bli så att 14

begränsningsvärden tangeras initialt vid etablering, men att detta kan regleras i villkorsskrivningen.

Transporterna till och från täkten diskuterades. Avtal innehas med Kungsdalens vägförening och den enskilda vägen ansluter direkt till allmän väg. Södertälje kommun ställde frågan om transporterna kan villkoras till att bara gå i en riktning för att undvika transporter förbi Igelstaverken. Länsstyrelsen menar att så inte kan ske, utan allmänna vägar ska trafikeras efter behov.

Dagvattenhanteringen vid täktanläggningen är viktig och bör utvecklas i ansökningshandlingarna. Det är betydelsefullt att beskriva sedimenteringsbassängens utformning och att partiklar och oljespill inte kommer till närliggande bäck. Länsstyrelsen meddelade att det finns ett markavvattningsområde i närheten av täkten.

1.4.5 Yttranden

Länsstyrelsen i Stockholms län har 2013-05-27 meddelat att den planerade verksamheten medför betydande miljöpåverkan då den årliga produktionen i täkten kommer överstiga 25 000 ton/år. Södertälje kommun, Miljönämnden, har lämnat miljökontorets tjänsteskrivelse daterad 2013-02-25 som sitt yttrande. Miljökontoret har redovisat aspekter ur naturvårds- och bullerstörningssynpunkt som medför att en mer långtgående miljökonsekvensbeskrivning behöver redovisas i samband med tillståndsärendet. Vad gäller naturvärden utgör ytan för planerad täkt ett relativt orört skogsområde som inte genomkorsas av större vägar. Nyckelbiotoper och biotopskyddad mark finns i närområdet. Området kan klassas som ett av de mer tysta områdena inom kommunen. En bergtäkt kommer att ge en negativ påverkan på ljudmiljön och bidra med andra störningar samt okända effekter på djurlivet i närområdet. Vad gäller buller kommer verksamheten att bidra med en bullerpåverkan som mot bakgrund av den tidigare helt tysta miljön kommer att märkas inom stora delar av befintlig bebyggelse. Miljökontoret anser även att befintliga täkter kommer att tillgodose behovet den närmaste 20-årsperioden.

Södertälje kommun, Planenheten, har meddelat att det finns ett pågående ärende för ett större bostadsområde inom Hall 4:3 (dnr 2009-00058-214). Arbetet pågår att ta fram planhandlingar för samrådsskedet. Den planerade planläggningen utgörs av båtvarv, bostäder och av en småbåtshamn. Utbyggnaden ligger i anslutning till området kring kriminalvårdsanstalten, se även MKB för information. Planenheten skriver att med tanke på den kuperade terrängen samt avståndet så antar enheten att den nya täkten inte är ett hinder för den föreslagna bostadsutbyggnaden. Planenheten önskar också en tydligare konsekvensanalys av vad transporterna kan betyda för föreslagna bebyggelse samt den infartsväg som blir gemensam för både bostadsområdet och bergtäkten.

Botkyrka kommun, Alexandra Hellsten, har via mail 2013-05-13 meddelat att Botkyrka kommun väntar med att yttra sig i ärendet tills ansökan kommer på remiss. 15

Trafikverket har meddelat att de inte har några synpunkter. Korsningspunkten till väg 225 är relativt nyligen ombyggd och bedöms klara av trafikökningen. Om en annan väg kommer att vara den dominerande transportvägen vill Trafikverket få en beskrivning av detta.

Skogsstyrelsen har meddelat att det inte finns några kända nyckelbiotoper eller områden med höga naturvärden inom planerat täktområde. Det vattendrag som finns i östra kanten av området får inte påverkas negativt i form av att lakvatten rinner ut i diket/bäcken. Skogsstyrelsen anser också att det kan behöva föras på ny jord för att kunna återbeskoga området. De anser även att det är lämpligt att genomföra en successiv efterbehandling för att minimera ingreppet i skogsmarkarealen.

Svenska Kraftnät meddelar att de förvaltar de 400 kV-ledningar som är väster om planerat täktområde samt den stamnätsstation som finns norr om täktområdet. Ingen pågående eller planerad verksamhet får utföras på sådant sätt att anläggningarnas funktionalitet riskerar att störas. Svenska Kraftnät meddelar också att den grind som finns vid infarten till den enskilda vägen ska hållas stängd. I övrigt påpekar Svenska Kraftnät att damm inte får spridas i riktning mot kraftledningarna, att alla sprängarbeten ska innehålla en riskbedömning och att vibrationer ska mätas vid stamnätsstationen norr om verksamhetsområdet. Svenska Kraftnät önskar även ta del av den slutgiltiga verksamhetskartan.

Grödingrådet, som är en fristående sammanslutning av Grödingebor för Grödingebygden, bestrider exploatering av planerad täkt. De anser att tükten är olämpligt placerad pga. närhet till bebyggelse när det gäller buller samt lukt från asfaltverk. De menar att området har ett högt naturvärde. De påpekar vidare att tükten utgör en stor risk för populationen av gäddyngel som finns vid utflödet i Snäckviken.

Villaägarna, Södertälje- och Nykvarnskretsen, menar att ett etablerat bostadsområde som Pershagen inte ska störas av en ny bullrande verksamhet. Med tanke på att Pershagen ligger relativt nära så kan både ljud och buller transporteras över vatten och risken är stor att stora störningar uppstår. De anser att det måste göras en utredning både vad gäller störande ljud och damning.

TelgeBostäder opponerar sig mot tükten och har ett antal frågor och invändningar i sin skrivelse, vilka har besvarats separat av Svevia. Bolaget har ett fastighetsbestånd vid Pershagen och Bränninge gård. TelgeBostäder menar att verksamheten kommer att leda till miljöproblem gällande buller, lukt, damm och vattenföroreningar. De kräver att mätningar ska göras och redovisas för att klargöra den exakta påverkan som tükten kan ge. De anser att de allmänna råd som finns för tüktsverksamhet inte är aktuella i denna planerade tükts. TelgeBostäder undrar även hur asfaltgranulat påverkar grundvatten och Hallsfjärden samt vilka reningsmetoder som kommer användas för att säkra att ingen påverkan sker på skog och vatten.

Naturskyddsföreningen har skrivit ett yttrande vilken återfinns som bilaga i sin helhet.

Naturskyddsföreningen anser att den föreslagna bergtükten innebär ett irreversibelt ingrepp i naturen med stark påverkan på miljö, natur och kulturvärden. Den planerade tükten kommer att ge bullerstörningar i en stor omgivande zon och 16

övrig påverkan är damm, vibrationer, hinder för passage för såväl djur som rörligt friluftsliv, påverkan på grundvatten och ytvatten. Även transporter till och från tälkten innebär en stor påverkan för omgivningen framför allt i form av buller och damning samt att vägen verkar som en barriär för djur och rörligt friluftsliv. Föreningen informerar även om att i linje med kommungränsen löper en gammal häradsgräns och längs med denna finns på flera ställen gränsmärken. Dock finns inga gränsmärken inom tälktens område. Strandskydd gäller kring sjöar och vattendrag och i tälktområdets östra del finns en bäck vid Nybygget som ligger på närmare avstånd än 100 m. En eventuell tält måste därför få dispens från strandskyddet. Det är även viktigt att en tält under inga omständigheter får leda förorenat vatten till Kaggjärden. Naturskyddsföreningen har även synpunkter på konkurrenssituationen, behovet och marknaden för produktionen av kross i Stockholmsområdet.

Tre st. privatpersoner i Pershagen har lämnat synpunkter på planerad verksamhet. Maria Isborg Andersson och Anders Andersson kräver att en oberoende person ska göra en beräkning på hur bullret från bergtälkten kommer att beröra alla boende i närheten av Bränninge och Hall och de som vistas i den natur som innefattar naturreservat och koloniområde i Bränninge. Per och Annelie Hallberg anser att de orörda naturmarkområdena kommer att få en avsevärd påverkan på själva området och områden i dess närhet där Pershagen är ett av dessa. De ifrågasätter lämpligheten att anlägga en bergtält i detta område. Karin Sundström är oroad över att buller och damm ska transporteras över vattnet. Hon yrkar på att ljud- och dammtransport utreds grundligt. En närliggande markägare, Eldtomta 5:1, önskar få vissa frågor belysta i dokumentationen såsom damning och dess inverkan på skog samt brytningens påverkan på vattennivåerna i området och dess effekter på befintlig skog och planerad nyplantering.

Inga övriga synpunkter har inkommit inom svarstiden för utökat samråd och inte heller efter uppsatt svarstid fram till datum för inlämnande av ansökningshandlingar.

1.4.6 Bolagets beaktande och bemötande av synpunkter

Inledningsvis vill Svevia påpeka att redan vid planeringen av tälkten har störningar försökt att förebyggas från tälktverksamheten. Etablering av tälkten får anses som ett mycket viktigt led i Sveglias framtidssatsning. Svevia har de senaste åren stängt och avslutat en stor mängd grustäkter för att långsiktigt - med utgångspunkt i miljömålen - ersätta den ändliga resursen naturgrus med bergskross.

Varje ansökan om tält skall prövas individuellt. Den planerade tälkten inom Södertälje Hall 4:1 och Botkyrka Snäckstavik 3:110 ligger inom ett område med få motstående intressen. De dominerade synpunkterna i samrådsskedet är bullerspridningen från planerat tälktområde. Av den bullerutredning som framtagits, och som bl.a. legat till grund för bolagets planerade arbetstider, framgår att de riktvärden som gäller vid nyetablering av miljöfarlig verksamhet klaras för de planerade momenten och driftstiderna. De mest momentant bulleralstrande 17

momenten såsom sprängning, borrning och skutknackning kommer ske dagtid och styrs till koncentrerade tillfällen några få gånger per år. Bullerutredningen har utgått från sämsta möjliga scenario - när verksamheten påbörjas och verksamheten etableras uppe på berget - och trots detta klaras bullerriktvärden för de moment och tider bolaget söker tillstånd till.

Bergtäktverksamhet är en vedertagen och allmänt förekommande verksamhet och de beräkningar av buller som skett får därför anses som trovärdiga och rimliga, trots att några faktiska mätningar inte kunnat göras. Allt eftersom verksamheten fortskrider kommer verksamheten skärmas ytterligare av den omgivande bergskanten (pallen) materialupplag samt bullervallar som placeras i syfte att verka som extra bullerskydd mot omgivningen.

Svevia anser att buller från verksamheten inte i någon större utsträckning eller på ett oacceptabelt sätt kommer störa kringboende, då ljudnivåerna är begränsade och avståndet är långt. Bolaget anser att verksamheten bör kunna tålas.

Vad gäller spridning av damm från täkter begränsas detta främst till inom täktens verksamhetsområde. Damning är även en viktig arbetsmiljöfråga och gällande arbetsmiljökrav i täkten medför att dammspridningen i närområdet måste minimeras. Vad gäller dammspridning utanför täktens verksamhetsområde har Svevia lång erfarenhet från bergtäktverksamheter under en icke oansenlig tid. I motsats till dammspridning från trafik på grusväg kastas damm i bergtäkter något högre upp i luften vid sprängningar. Hur detta damm sprids i detalj avgörs från fall till fall och beror på täktens topografi, rådande lokalklimat och förhärskande vindriktning, det omgivande landskapets topografi och vegetation etc.

Även om damm från täkter kan förväntas sprida sig längre sträckor än damm genererat av trafik på grusväg deponeras ändå merparten av det genererade dammet inom förhållandevis korta avstånd från dammkällan. Detta vidimeras även av en rapport från MinBas II-programmet, ”Undersökning av eventuella effekter på vegetation av damning från täktverksamhet”, Bengtsson & Olausson 2010. Där framgår att merparten av dammet från ingående moment vid täktverksamhet sedimenterar inom några tiotal meter från dammkällan. Vidare dras slutsatsen att ”om effekter på vegetation alls förekommer märks de sannolikt inte på länge avstånd än 200-300 m från dammkällan.” Dammspridning i anslutning till täktens verksamhetsområde bedöms inte få någon större omfattning. Inte heller bedöms dammspridningen medföra några varaktiga effekter. Sammanfattningsvis kan påverkan till följd av damning antas bli ringa. Det innebär att kringboende till täktområdet sannolikt inte kommer att påverkas av någon damning alls.

Vad gäller frågor kring vattensituationen visar den hydrologiska bedömningen att den planerade verksamheten inte påverkar varken enskilda och allmänna intressen. Ytvatten som faller inom täktområdet eller härrör från verksamheten samlas upp och avleds under kontrollerade former genom en sedimentationsanläggning i lågpunkt försedd med oljeavskiljande funktion innan det avleds från verksamhetsområdet. Skulle mot förmodan ett haveri inträffa finns möjlighet att snabbt samla upp och sanera kemikalier. Provtagning av utgående vatten genomförs normalt inom ramen för verksamhetens egenkontroll. Efter sedimentationsanläggningen kommer vattnet 18

att naturligt infiltrera i omgivningarna. Avståndet till den skyddsvärda inre delen av Kaggfjärden, Snäckviken, är över 5 km, och den föryngring av gäddyngel som pågår bedöms inte påverkas av täktverksamheten.

Svenska Kraftnät har i samrådet meddelat att ingen pågående eller planerad verksamhet får utföras på sådant sätt att funktionaliteten av kraftledningen och stamnätsstationen riskerar att störas. Svevia har erfarenhet av att bedriva täktverksamhet angränsande mot kraftledningsgator. En av Sveglias största täkter ligger på ett mycket nära avstånd till en 400 kV-ledning. Dessa verksamheter går utmärkt att förena. Brytningsplanen har dock justerats i läge för att erhålla längre avstånd till kraftledningen samt att brytningsriktningen har vinklats till förmån för att minimera risken för stenkast. Vad gäller stamnätsstationen ligger den på ett långt avstånd och bedöms inte påverkas av täktverksamheten.

Befintlig mast i området bedöms inte påverkas av den planerade täktverksamheten beroende på det långa avståndet.

I Sverige finns över 2 500 tillståndsgivna täkter. Svevia har inte kännedom att det finns några studier som visar att vilt skulle störas i sådan omfattning att jakt kring täktområdets omgivningar skulle försvåras i sådan omfattning att verksamheten inte kan godtas.

När det gäller hantering och återanvändning av asfaltgranulat är det en verksamhet som Svevia anser vara så pass viktigt för miljön att den bör uppmuntras av samtliga aktörer inom området. Det är lika eftersträvansvärt att återanvända betong och tegel. Asfaltgranulat är en produkt som kan ingå som råvara i nyproducerad asfalt eller användas som t.ex. del i ett bärlager. Återanvänd asfalt leder till minskat uttag av jungfruligt material och bitumen vilket är en ren miljövinst enligt hushållningsprincipen. Att asfaltmassorna är rena kommer att säkerställas genom Sveglias rutiner för mottagning. Risken för att asfaltmassor innehåller ämnen som kan förorena omgivning finns bara om massorna innehåller stenkolstjära vilka slutade användas på tidigt 70-tal. Flertalet studier på området har gjorts av både SGI, VTI och Vägverket vilka visar på att rena asfaltmassor lakar inte ut miljöfarliga ämnen.

Uppställning av ett asfaltverk kan innebära luktstörningar i det absoluta direkta närområdet. På grund av avståndet till Pershagen kommer området inte att beröras av detta. Vid tillverkning av specialmassor och vid överhettning av asfaltmassan kan lukt uppstå, men i normalfallet är detta inte vanligt förekommande. Dagens asfaltverk omfattas av regler och bestämmelser vad gäller miljö, kvalitet och säkerhet såsom buller, utsläpp av stoft mm. 19

B.2 OMRÅDESBESKRIVNING

2.1 Täckens läge

Den planerade täkten är lokaliserad ca 4,5 km sydost om Södertälje på östra sidan om Hallsfjärden, ca 2,8 km söder om Hall. Området ligger i ett större sammanhängande skogsområde. Koordinat mitt i planerad täkt är 6558600, 654500 (SWEREF99). Se även bilaga för kartunderlag.

Figur 2: Översiktskartor där täkten markerats med blå markering.

2.2 Bebyggelse i täktens närområde

Närmaste enskilda fastigheter ligger i området Kungsdalen söder om täktområdet, se figur 3. Avståndet dit är ca 850 m från planerat brytningsområde. Inom fastigheten Snäckstavik 3:110 i östlig riktning finns även två hus (Nybygget och Solberga) som ägs av markägaren, men som nyttjas för uthyrning (boende). Dessa ligger på ett avstånd av ca 0,5-1 km från täktområdet. En fastighet finns även vid Fiskartorpet på ett avstånd av drygt 1 km, även denna ägs av markägaren till täktfastigheten. I täktens närhet, ca 500 norrut, finns även ett militärförråd som idag används som slakthus av markägaren. 20

Figur 3: Översiktskarta där kringliggande bebyggelse visas med röda markeringar. Blå markering i mitten av bilden visar den planerade täktens placering.

Tabell 1: Kringliggande bebyggelse och avstånd.	Avstånd till verksamhetsområdets yttre gräns	Avstånd till brytningsområdets mittpunkt	Fastighetsägare
Fastighet <i>Kungsdalen</i>	800 m	1100 m	Mats Olsson
<i>Viadmarken 1:38</i> <i>Hall 4:1 Fiskartorpet</i>	950	1500 m	Mats Ruhne (markägare täkt)
<i>Snäckstavik 3:110</i> Nybygget	520 m	Skogsbolaget Snäckstavik 1100 m	(markägare täkt) <i>C Lindblom-Gourhant*</i>
Solberga	960 m	1640 m	<i>Karin Andersson*</i>
Vipptorp	1000 m	1570 m	<i>Fn ingen hyresgäst*</i>
Torpängen	830 m	1440 m	<i>Jaktklubb *</i>